

SFS 2005:404

Utkom från trycket
den 13 juni 2005

Lag om ändring i ellagen (1997:857);

utfärdad den 2 juni 2005.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² i fråga om ellagen (1997:857)

dels att nuvarande 3 kap. 1 § och 8 kap. 4 a § skall betecknas 3 kap. 1 a § och 8 kap. 4 c §,

dels att 1 kap. 1 §, 3 kap. 2, 4–7 och 10 §§, 4 kap. 1 §, 7 kap. 2 §, 8 kap. 1 §, 12 kap. 1 §, 13 kap. 5 §, rubriken till 8 kap. samt rubrikerna närmast före 3 kap. 2 §, 8 kap. 1 § och 12 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 3 kap. 1 § skall sättas närmast före 3 kap. 1 a §,

dels att det i lagen skall införas elva nya paragrafer, 1 kap. 4 a och 4 b §§, 3 kap. 1, 1 b, 16 och 17 §§, 8 kap. 4 a, 4 b, 12 och 13 §§, 12 kap. 1 a § samt närmast före 3 kap. 1, 16 och 17 §§ och 8 kap. 12 § nya rubriker av följande lydelse.

1 kap.

1 § I denna lag ges föreskrifter om elektriska anläggningar, om handel med el i vissa fall samt om elsäkerhet. Dessutom ges vissa föreskrifter om fjärrvärmeverksamhet.

4 a § Med fjärrvärmeverksamhet avses i denna lag distribution i ett rörledningssystem av hetvatten eller annan värmebärare för uppvärmningsändamål, dock bara om verksamheten riktar sig till en obestämd krets av kunder inom ett visst geografiskt område.

Produktionen av den värmebärare som distribueras i rörledningssystemet ingår i fjärrvärmeverksamheten i den utsträckning som produktionen bedrivs av det företag som distribuerar värmebäraren.

4 b § Med kraftvärmeverk avses i denna lag en anläggning där el och värme kan produceras samtidigt och där värmen, helt eller delvis, används i fjärrvärmeverksamhet.

¹ Prop. 2004/05:62, bet. 2004/05:NU14, rskr. 2004/05:246.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG (EUT L 176, 15.7.2003, s. 37, Celex 32003L0054).

Inledande bestämmelse

1 § Ett företag som bedriver nätverksamhet ansvarar för drift och underhåll och, vid behov, utbyggnad av sitt ledningsnät och, i tillämpliga fall, dess anslutning till andra ledningsnät. Företaget svarar också för att dess ledningsnät är säkert, tillförlitligt och effektivt och för att det på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på överföring av el.

1 b § I ett företag som bedriver nätverksamhet och som ingår i en koncern vars samlade elnät har minst 100 000 elanvändare får inte en styrelseledamot, verkställande direktör eller firmatecknare samtidigt vara styrelseledamot, verkställande direktör eller firmatecknare i ett företag som bedriver produktion av eller handel med el.

Vid tillämpningen av första stycket skall med elanvändare förstås den som enligt avtal med den som bedriver nätverksamheten tar ut el från elnätet i en eller flera uttagspunkter.

Redovisning av nätverksamhet m.m.

2 § Nätverksamhet och fjärrvärmeverksamhet skall ekonomiskt redovisas var för sig och skilt från annan verksamhet.

Vid redovisning av fjärrvärmeverksamhet enligt första stycket skall den elproduktion som skett i ett kraftvärmeverk och försäljningen av denna el anses ingå i fjärrvärmeverksamheten.

4 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om redovisning av nätverksamhet och av fjärrvärmeverksamhet.

5 § Revisor hos den som bedriver nätverksamhet eller fjärrvärmeverksamhet skall göra en särskild granskning av redovisningen av verksamheten.

Revisorn skall årligen i ett särskilt intyg avge ett utlåtande i frågan om redovisningen av nätverksamheten eller fjärrvärmeverksamheten skett enligt gällande bestämmelser. Intyget skall av företaget ges in till nätmyndigheten.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om revision av nätverksamhet och av fjärrvärmeverksamhet.

6 §³ Den som har nätkoncession för linje är, om det inte finns särskilda skäl, skyldig att på skäliga villkor ansluta en elektrisk anläggning till ledningen.

Tvister om koncessionshavarens skyldigheter enligt första stycket prövas av nätmyndigheten. Beslut i ett sådant ärende skall fattas inom två månader från det att ansökan kommit in till nätmyndigheten. Om myndigheten behöver ytterligare tid för att avgöra ärendet får nätmyndigheten förlänga tiden med två månader eller, om sökanden medger det, med den ytterligare tid som kan behövas för att ärendet skall kunna avgöras.

Nätmyndighetens beslut enligt andra stycket gäller omedelbart.

En tvist om villkoren för anslutning prövas inte, om det visas att ansökan om prövning kommit in till nätmyndigheten senare än två år efter det att nätkoncessionshavaren sänt ett skriftligt ställningstagande till berörd part under dennes senaste kända adress.

7 §⁴ Den som har nätkoncession för område är, om det inte finns särskilda skäl, skyldig att på skäliga villkor ansluta en elektrisk anläggning inom området till ledningsnätet.

Twister om koncessionshavarens skyldigheter enligt första stycket prövas av nätmyndigheten. Beslut i ett sådant ärende skall fattas inom två månader från det att ansökan kommit in till nätmyndigheten. Om myndigheten behöver ytterligare tid för att avgöra ärendet får nätmyndigheten förlänga tiden med två månader eller, om sökanden medger det, med den ytterligare tid som kan behövas för att ärendet skall kunna avgöras.

Nätmyndighetens beslut enligt andra stycket gäller omedelbart.

En tvist om villkoren för anslutning prövas inte, om det visas att ansökan om prövning kommit in till nätmyndigheten senare än två år efter det att nätkoncessionshavaren sänt ett skriftligt ställningstagande till berörd part under dennes senaste kända adress.

10 §⁵ Den som har nätkoncession är skyldig att utföra mätning av mängden överförd el och dess fördelning över tiden.

Om en elanvändare har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere skall nätkoncessionshavaren i stället dels preliminärt beräkna mängden överförd el och dess fördelning över tiden (preliminär schablonberäkning), dels slutligt mäta mängden överförd el och beräkna dess fördelning över tiden (slutlig schablonberäkning). Detta gäller inte en elanvändare som begärt att mängden överförd el och dess fördelning över tiden skall mätas.

Det åligger nätkoncessionshavaren att rapportera resultaten av de mätningar och beräkningar som nämns i första och andra styckena.

Närmare föreskrifter om angivna skyldigheter meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Anskaffande av el för att täcka nätförluster

16 § Den som har nätkoncession skall anskaffa den el som är avsedd att täcka nätförluster på ett öppet, icke-diskriminerande och marknadsorienterat sätt.

Upprättande av övervakningsplan

17 § Den som har nätkoncession skall upprätta en övervakningsplan och se till att övervakningsplanen följs.

Av övervakningsplanen skall det framgå vilka åtgärder som skall vidtas för att motverka diskriminerande beteende gentemot övriga aktörer på elmarknaden. I planen skall särskilt anges de särskilda skyldigheter som de anställda har för att detta mål skall uppnås.

⁴ Senaste lydelse 2002:121.

⁵ Senaste lydelse 1999:770.

Koncessionshavaren skall årligen upprätta en rapport över de åtgärder som vidtagits enligt planen. Rapporten skall offentliggöras samt ges in till nätmyndigheten.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om innehållet i övervakningsplanen och om offentliggörandet av den årliga rapporten.

4 kap.

1 §⁶ Nättariffer skall vara utformade så, att nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten är skäligen i förhållande till dels de objektiva förutsättningarna att bedriva nätverksamheten, dels nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten.

Nättariffer skall vara objektiva och icke-diskriminerande.

Vid utformandet av nättariffer för överföring av el skall särskilt beaktas antalet anslutningspunkter, anslutningspunkternas geografiska läge, mängden överförd energi och abonnerad effekt och kostnaderna för överliggande nät samt kvaliteten på överföringen av el.

Vid utformandet av nättariff för anslutning till en ledning eller ett ledningsnät skall särskilt beaktas anslutningspunktens geografiska läge och den avtalade effekten i anslutningspunkten.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om utformningen av nättariffer.

7 kap.

2 §⁷ Om ett sådant kommunalt företag som avses i 3 kap. 16–18 §§ kommunallagen (1991:900) bedriver sådan verksamhet som avses i 1 § 1 eller fjärrvärmeverksamhet, skall verksamheten drivas på affärsmässig grund och redovisas särskilt.

8 kap. Övergripande systemansvar och balansansvar m.m.

Övergripande systemansvar

1 § Regeringen skall utse en myndighet som har det övergripande ansvaret för att elektriska anläggningar samverkar driftsäkert så att balans inom hela eller delar av landet kortsiktigt upprätthålls mellan produktion och förbrukning av el (systemansvarig myndighet).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, i den mån det behövs av hänsyn till driftsäkerheten hos det nationella elsystemet, meddela föreskrifter om kontroll, provning eller besiktning samt andra föreskrifter som angår elektriska anläggningar, anordningar avsedda att anslutas till sådana anläggningar, elektrisk materiel eller elektriska installationer.

4 a § Villkoren i balansavtalen skall vara objektiva och icke-diskriminerande.

⁶ Senaste lydelse 2002:121.

⁷ Senaste lydelse 2000:602.

Den systemansvariga myndigheten får inte ingå balansavtal förrän de metoder som har använts för att utforma avtalen har godkänts av nätmyndigheten. Godkännande skall lämnas, om metoderna kan antas leda till att avtalen uppfyller kraven enligt första stycket.

Ett beslut enligt andra stycket gäller omedelbart. Nätmyndigheten skall delge beslutet enligt 16 § första stycket och 17 § första stycket delgivningslagen (1970:428).

4 b § Den systemansvariga myndigheten skall offentliggöra de villkor som tillämpas i balansavtalen samt på begäran utan dröjsmål lämna skriftlig uppgift om dessa villkor.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om offentliggörande av villkor enligt första stycket.

Angivande av elens ursprung

12 § Elleverantörer skall på eller i samband med fakturor avseende försäljning av el och i reklam som vänder sig till elanvändare lämna uppgift om

1. varje enskild energikällas andel av den genomsnittliga sammansättning av energikällor som använts för att framställa den el som elleverantören sålde under närmast föregående kalenderår, och

2. den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt den mängd kärnbränsleavfall som framställningen av den försålda elen har orsakat.

Om elleverantören har köpt el på en elbörs eller importerat den från företag som är belägna utanför Europeiska unionen får uppgifterna enligt första stycket 1 baseras på uppgifter som elbörsen eller företagen tillhandahållit.

De uppgifter som anges i första stycket 2 får lämnas genom hänvisning till referenskällor som är tillgängliga för allmänheten.

13 § Elproducenter skall offentliggöra de uppgifter som elleverantörer behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 12 § första stycket.

En elleverantör som inte producerar el skall på begäran av andra elleverantörer lämna de uppgifter som de behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 12 § första stycket.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om de skyldigheter som anges i första och andra styckena.

12 kap.

Tillsynsmyndigheter m.m.

1 §⁸ Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen utövas, såvitt avser frågor om elsäkerhet och driftsäkerheten hos det nationella elsystemet, av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

⁸ Senaste lydelse 2002:121.

Tillsynen i övrigt över efterlevnaden av denna lag och av föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen utövas av nätmyndigheten.

Tillsynen enligt andra stycket omfattar inte bestämmelserna i 7, 10 och 11 kap. samt efterlevnaden av elleverantörernas skyldigheter enligt 8 kap. 1–11 §§.

Nätmyndigheten är tillsynsmyndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1228/2003 av den 26 juni 2003 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel.⁹

1 a § Ärenden om undantag enligt artikel 7.1, 7.2 och 7.3 i rådets förordning (EG) nr 1228/2003 av den 26 juni 2003 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel prövas av regeringen.

Nätmyndigheten skall utreda ärenden som anges i första stycket och därefter, med eget yttrande, överlämna ärendet till regeringens prövning. Nätmyndigheten skall därvid offentliggöra sitt yttrande.

13 kap.

5 §¹⁰ Beslut av nätmyndigheten enligt 2 kap. 18–20 §§, 3 kap. 3, 6–8, 11, 14 och 15 §§, 4 kap. 6, 7 och 10 §§, 8 kap. 4 a § samt 12 kap. 8 och 11 §§, beslut av en tillsynsmyndighet enligt 12 kap. 2–4 §§ samt beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning till den som enligt 8 kap. 2 § beordrats öka eller minska produktionen av el får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Regeringen får meddela föreskrifter om överklagande av andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006 i fråga om 3 kap. 10 § och i övrigt den 1 juli 2005.

2. Bestämmelserna i 3 kap. 2 § och 3 kap. 5 § första och andra styckena i dess nya lydelse tillämpas första gången, såvitt avser fjärrvärmeverksamhet, i fråga om redovisning respektive revision för det räkenskapsår som börjar den 1 juli 2005 eller närmast därefter.

3. Bestämmelserna i 3 kap. 6 § andra stycket och 3 kap. 7 § andra stycket i deras nya lydelse samt bestämmelserna i 3 kap. 6 § tredje stycket och 3 kap. 7 § tredje stycket tillämpas på sådana tvister i vilka ansökan kommer in till nätmyndigheten den 1 juli 2005 eller senare.

4. En koncessionshavare som före den 1 november 2004 har ingått ett avtal om inköp av el för att täcka nätförluster får tillämpa avtalet under dess återstående giltighetstid, dock längst till utgången av oktober 2007.

5. Bestämmelserna i 4 kap. 1 § första–fjärde styckena i deras nya lydelse tillämpas på nättariffer som gäller från och med det räkenskapsår som börjar den 1 juli 2005 eller närmast därefter.

⁹ EUT L 176, 15.7.2003, s. 1 (Celex 32003R1228).

¹⁰ Senaste lydelse 2003:117.

6. Balansavtal som den systemansvariga myndigheten har ingått före den 1 juli 2005 omfattas inte av den nya bestämmelsen i 8 kap. 4 a § under avtalens återstående giltighetstid.

7. Bestämmelserna i 8 kap. 12 § tillämpas från och med den 1 april 2006.

8. Bestämmelserna i 8 kap. 13 § tillämpas från och med den 1 februari 2006.

På regeringens vägnar

MONA SAHLIN

Lena Ingvarsson
(Miljö- och samhällsbyggnads-
departementet)

